

Til lovforslag nr. L 142

Folketinget 2012-13

Betænkning afgivet af Retsudvalget den 23. maj 2013

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet, våbenloven, udleveringsloven samt lov om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge og Sverige

(Ændring af revisionsbestemmelse)

[af justitsministeren (Morten Bødskov)]

1. Ændringsforslag

Venstres og Enhedslistens medlemmer af udvalget har stillet 4 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 6. februar 2013 og var til 1. behandling den 22. februar 2013. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Retsudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 4 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og justitsministeren sendte den 21. december 2012 dette udkast til udvalget, jf. REU alm. del – bilag 125. Den 6. februar 2013 sendte justitsministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget 1 skriftlig henvendelse fra IT-Politisk Forening.

Justitsministeren har over for udvalget kommenteret den skriftlige henvendelse til udvalget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 15 spørgsmål til justitsministeren, 1 spørgsmål til erhvervs- og vækstministeren, 1 spørgsmål til skatteministeren og 1 spørgsmål til forsvarsministeren til skriftlig besvarelse, som disse har besvaret.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (S, DF, RV, SF, KF og SIU) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*. Flertallet vil stemme imod de stillede ændringsforslag.

Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget understreger vigtigheden af, at de danske logningsregler til stadighed er udformet sådan, at der er balance mellem på den ene side hensynet til en effektiv forebyggelse og bekæmpelse af kriminalitet og på den anden side hensynet til en høj beskyttelse af borgernes privatliv og personlige frihed. Omfanget af registreringer af borgernes tele- og internetkommunikation og omkostningerne forbundet med logning bør altid stå i rimeligt forhold til udbyttet af, at politi og anklagemyndighed har adgang til loggede oplysninger og derigennem kan forebygge og opklare terrorangreb og anden alvorlig kriminalitet. DF har noteret sig oplysningerne om politiets brug af loggede tele- og internetoplysninger og anerkender, at disse har betydning for retshåndhævelsen. DF havde gerne set, at Europa-Kommissionen allerede nu havde fremlagt forslag til nye EU-regler på området, så en revision af de danske logningsregler kunne igangsættes. DF finder, at en revision af de danske regler så vidt muligt bør ske i lyset af de ønsker, som det danske Folketing måtte have, og lægger afgørende vægt på, at Folketinget vil blive tæt inddraget i det videre arbejde med Europa-Kommissionens forslag og fastlæggelsen af de danske sigtelinjer som led i den danske EU-procedure. DF lægger endvidere afgørende vægt på, at de relevante myndigheder og organisationer m.v., herunder tele- og internetbranchen, inddrages i en kommende revision af logningsreglerne. DF ønsker, at følgende vurderes og overvejes i forbindelse med en revision: Det skal vurderes, i hvor stor ud-

strækning sessionslogninger har effekt, herunder om de på sigt vil få en større effekt, end de har haft hidtil. DF har i den forbindelse noteret sig justitsministerens svar på spørgsmål nr.14, hvoraf det bl.a. fremgår, at det er »Justitsministeriets opfattelse, at reglerne om sessionslogning bør revideres i folketingsåret 2014-15, uanset om revisionen af EU-reglerne om logning (logningsdirektivet) måtte blive yderligere forsinket med den konsekvens, at de logningsregler, der bygger på direktivet, ikke kan revideres i det pågældende folketingsår. I givet fald agter ministeriet således at foretage en revision af reglerne om sessionslogning i et særskilt spor og fremsætte særskilt lovforslag herom i efteråret 2014«. Det bør desuden vurderes, om det er hensigtsmæssigt i forhold til politiets muligheder for at anvende oplysninger, at informationer lagres i længere tid, end de nugældende regler forpligter udbyderne til. Endelig bør det vurderes, bl.a. set i lyset af at logningsbestemmelserne tilsyneladende ikke kunne understøtte opklaringen af, hvem der stormede Odense Sygehus i forbindelse med urolighederne i Vollsmose, om lovgivningen skal ændres, eller om de eksisterende muligheder skal udnyttes bedre.

Et *mindretal* i udvalget (V og EL) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Et *andet mindretal* i udvalget (LA) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme for de stillede ændringsforslag.

Venstres, Enhedslistens og Liberal Alliances medlemmer af udvalget konstaterer, at logningsreglerne indebærer et indgreb i borgernes privatliv og personlige frihed, og at det er bydende nødvendigt for retssikkerheden, at sådanne indgreb altid begrænses til et minimum, overvejes grundigt og jævnlige evalueres. Som partierne også gjorde opmærksom på i forbindelse med udvalgsbehandlingen af lovforslag nr. L 53 i sidste folketingssamling, blev der bl.a. derfor indført en revisionsbestemmelse i den oprindelige lov, som gennemførte logningsdirektivet i dansk ret. Partierne understreger, at Folketinget og justitsministeren løbende bør sikre, at de danske logningsregler er udformet sådan, at der er balance mellem på den ene side hensynet til en effektiv forebyggelse og bekæmpelse af alvorlig kriminalitet og terrorhandlinger og på den anden side hensynet til beskyttelse af borgernes privatliv og personlige frihed. Omfanget af registreringer af borgernes tele- og internetkommunikation og omkostningerne forbundet med logning bør ligeledes altid stå i rimeligt forhold til udbyttet for politi, anklagemyndighed og efterretningstjenester. Partierne mener, at man på den baggrund ikke længere bør blive ved med at udsætte revisionen, og derfor har V og EL stillet ændringsforslag, som støttes af LA, om, at revisionen af logningsreglerne skal finde sted i 2013-14 og ikke i 2014-15, som ministeren foreslår jf. lovforslaget.

Justitsministeren har i december 2012 på foranledning af Retsudvalget udarbejdet en redegørelse om diverse forhold vedrørende de danske logningsregler. Redegørelsen viser bl.a., at forpligtelsen efter retsplejelovens § 786, stk. 4, til at opbevare såkaldte sessionslogninger er gennemført retligt på en sådan måde, at den stort set er blevet uanvendelig, hvilket ifølge redegørelsen stod klart for politiet, da man første gang

ønskede at gøre brug af sessionslogning i forbindelse med efterforskningen af en straffesag.

Partierne finder bl.a. på baggrund af politiets bidrag til redegørelsen ikke grundlag for at opretholde lovens forpligtelse til at opbevare data fremkommet ved sessionslogning. En så omfattende opbevaring af data, som sessionslogningen efter de nugældende regler udgør, bør ikke ske, når det ikke tjener et væsentligt formål, dels af hensyn til borgernes almindelige retssikkerhed, dels af hensyn til udbyderne, der ikke bør pålægges den betydelige økonomiske byrde, der er forbundet med forpligtelsen.

Partierne har både forud for og efter Justitsministeriets redegørelse om de danske logningsregler forsøgt at få afklaret, i hvilket omfang data, der skal opbevares efter logningsreglerne, kan kræves udleveret efter andre hjemler end bestemmelserne i retsplejeloven – herunder er der især gjort forsøg på at få afklaret, hvad SKAT kan kræve oplysninger om og under hvilke betingelser. I Justitsministeriets redegørelse fremgår det, at Skatteministeriet finder det usandsynligt, at SKAT skulle få behov for at indhente oplysninger registreret i henhold til logningsbekendtgørelsen. Desuden fremgår det, at SKAT efter Justitsministeriets oplysninger ikke har taget stilling til, om sådanne oplysninger i givet fald ville kunne indhentes med hjemmel i skattekontrollovens § 8 D. Retsudvalget har efterfølgende af skatteministeren, som svar på spørgsmål 7 til lovforslaget, fået oplyst, at de oplysninger, som SKAT vil anmode om med hjemmel i skattekontrollovens § 8 D, er oplysninger, som teleudbyderne bl.a. skal registrere og opbevare efter udbudsbekendtgørelsen for at kunne tilbyde kunderne specificerede oplysninger om deres forbrug af teleydelser. Der er ifølge svaret et vist sammenfald mellem de oplysninger, der skal registreres efter udbudsbekendtgørelsen og logningsbekendtgørelsen. De oplysninger, som SKAT indhenter efter skattekontrollovens § 8 D, vil altid være oplysninger, der af myndighederne skønnes at være af væsentlig betydning for skatteligningen. Partierne undrer sig og finder det bekymrende, at SKAT i forbindelse med Justitsministerens redegørelse fra december 2012 på opfordring fra Retsudvalget ikke kunne eller ikke ønskede at oplyse nærmere, om man med skattekontrollovens § 8 D har hjemmel til at få udleveret teledata, der kræves opbevaret efter logningsbekendtgørelsen. Da Retsudvalget en del måneder senere, i forbindelse med lovforslaget, stillede opfølgende spørgsmål herom (spørgsmål 7), svarede Skatteministeriet, at man henholder sig til redegørelsen fra Justitsministeriet. Det tætteste, besvarelsen kommer på at tage stilling til sagen, er, at det som nævnt i svaret påpeges, at der er et vist sammenfald mellem de oplysninger, der skal registreres efter udbudsbekendtgørelsen og logningsbekendtgørelsen.

Endelig lægger partierne afgørende vægt på, at Folketingets Retsudvalg vil blive tæt inddraget i arbejdet med Europa-Kommissionens kommende direktivforslag som led i den danske EU-procedure.

Enhedslistens medlemmer af udvalget bemærker desuden, at EL oprindeligt stemte imod logningsbestemmelserne, og at partiet fortsat mener, at logningsreglerne samlet set

er for vidtgående set i lyset af de omfattende indgreb i borgernes frihedsrettigheder, som de udgør.

Inuit Ataqatigiit, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Af et *mindretal* (V og EL), tiltrådt af et *mindretal* (LA):

Til titlen

1) I titlen indsættes efter »Sverige« ordene: »og retsplejeloven«.

[Konsekvens af ændringsforslag nr. 4]

2) I undertitlen indsættes efter »revisionsbestemmelse« ordene: »og undtagelse af sessionslogning fra logningsforpligtelsen«.

[Konsekvens af ændringsforslag nr. 4]

Til § 1

3) I den under *nr. 1* foreslåede ændring af § 8 ændres »2014-15« til: »2013-14«.

[Forslag om revision af logningsreglerne fremsættes i 2013-14 i stedet for 2014-15]

Ny paragraf

4) Efter § 1 indsættes som ny paragraf:

»§ 01

I retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1008 af 24. oktober 2012, som ændret ved § 1 i lov nr. 1242 af 18. december 2012, § 1 i lov nr. 387 af 23. december 2012, § 2 i

lov nr. 378 af 17. april 2013, § 1 i lov nr. 428 af 1. maj 2013 og § 2 i lov nr. 429 af 1. maj 2013, foretages følgende ændring:

1. I § 786, *stk. 4*, indsættes efter 1. pkt. som nyt punktum:

»Denne registrering og opbevaring skal ikke omfatte oplysninger om en internetsessions initierende og afsluttende pakke (sessionslogning).«

[Undtagelse af sessionslogning fra logningsforpligtelsen]

Bemærkninger

Til nr. 1, 2 og 4

Ændringsforslagene har til formål at undtage sessionslogning fra den logningsforpligtelse, som ifølge retsplejelovens § 786, *stk. 4*, påhviler udbydere af telenet eller teletjenester. Implementeringen af logningen blev jf. Justitsministeriets redegørelse til Retsudvalget fra december 2012 gennemført på en sådan måde, at den stort set er blevet uanvendelig, hvilket ifølge redegørelsen stod klart for politiet, da man første gang ønskede at gøre brug af sessionslogning i forbindelse med efterforskningen af en straffesag. Venstre og Enhedslisten finder bl.a. på baggrund af politiets bidrag til redegørelsen ikke grundlag for at opretholde lovens forpligtelse til at opbevare data fremkommet ved sessionslogning. En så omfattende opbevaring af data, som sessionslogningen efter de nugældende regler udgør, bør ikke ske, når det ikke tjener et væsentligt formål, dels af hensyn til borgernes almindelige retssikkerhed, dels af hensyn til udbyderne, der ikke bør pålægges den betydelige økonomiske byrde, der er forbundet med forpligtelsen.

Til nr. 3

Folketingets Retsudvalg behandlede et tilsvarende lovfor-slag sidste år om udskydelse af revisionstidspunktet. Retsudvalget bad i den forbindelse Justitsministeriet om at udarbejde en evalueringsrapport og se nærmere på en række principielle aspekter vedrørende logning. Rapporten foreligger nu i form af den redegørelse der udgør lovforslagets bilag 2, og giver ikke forslagsstillerne anledning til at ændre holdning; der er ingen rimelig begrundelse for at udskyde revisionen yderligere.

Jesper Petersen (S) Julie Skovsby (S) Mogens Jensen (S) Mette Reissmann (S) Ole Hækkerup (S) Rasmus Prehn (S)
Jeppé Mikkelsen (RV) Zenia Stampe (RV) Camilla Hersom (RV) Karina Lorentzen Dehnhardt (SF) fmd. Mette Boye (SF)
Pernille Skipper (EL) Johanne Schmidt-Nielsen (EL) Henning Hyllested (EL) Doris Jakobsen (SIU) Kim Andersen (V)
Preben Bang Henriksen (V) Inger Støjberg (V) Karen Jespersen (V) Jan E. Jørgensen (V) Karsten Lauritzen (V)
Kristian Pihl Lorentzen (V) Karsten Nonbo (V) Peter Skaarup (DF) Dennis Flydtkjær (DF) Pia Adelsteen (DF)
Kim Christiansen (DF) Simon Emil Ammitzbøll (LA) Tom Behnke (KF) nfmd.

Inuit Ataqatigiit, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Liberal Alliance (LA)	9
Socialdemokratiet (S)	45	Det Konservative Folkeparti (KF)	8
Dansk Folkeparti (DF)	22	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Radikale Venstre (RV)	17	Siumut (SIU)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	15	Sambandsflokkurin (SP)	1
Enhedslisten (EL)	12	Javnaðarflokkurin (JF)	1

Oversigt over bilag vedrørende L 142

Bilagsnr.	Titel
1	Høringssvar og høringsnotat, fra justitsministeren
2	Redegørelse fra december 2012 om diverse spørgsmål vedrørende logningsreglerne, fra justitsministeren
3	Henvendelse af 20/2-13 fra IT-Politisk Forening
4	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
5	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
6	1. udkast til betænkning
7	2. udkast til betænkning
8	Revideret tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
9	3. udkast til betænkning
10	Yderligere revideret tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 142

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om kommentar til henvendelsen af 20/2-13 fra IT-Politisk Forening, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm. om, hvorfor politiet med udgangspunkt i de beføjelser, man har, ikke har været i stand til at identificere og sigte mange flere af de personer, der deltog i det stormløb på Odense Universitetshospital, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm. om kommentar til den socialdemokratiske it-ordførers udtalelser til Tele2013-konferencen i København den 13. marts 2013, hvor denne i forbindelse med en diskussion af den såkaldte sessionslogning udtalte: »Jeg har set eksempler på, hvad oplysningerne bruges til: Mord, børneporno og våbenhandel...«, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm. om en redegørelse for, om der er forskel på de retningslinjer og måder, hvorpå hhv. TDC og andre teleselskaber forvalter den forpligtelse de har vedrørende logning af teleoplysninger m.v. i medfør af logningsbekendtgørelsen, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm., om ministeren vil indhente en udtalelse fra TDC om, hvorvidt TDC er enig i ministerens måde at definere sessionslogninger og anvendelse af termen, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm., om ministeren vil udarbejde den kvantitative opgørelse over politiets brug af logningsoplysninger, der er opbevaret hos teleudbydere m.fl. efter logningsbekendtgørelsen, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
7	Spm., om oplysninger, der er omfattet af logningsbekendtgørelsen, ville kunne indhentes med hjemmel i skattekontrollovens § 8 D, hvis SKAT måtte finde behov for dette, til skatteministeren, og ministerens svar herpå

- 8 Spm. om, hvorvidt Forsvarets Efterretningstjeneste har anvendt eller på anden måde har haft nytte af loggede tele- og internetdata, som har været opbevaret hos teleselskaber eller andre i henhold til logningsbekendtgørelsen, til forsvarsministeren, og ministerens svar herpå
- 9 Spm. om oversendelse af statistikken vedrørende logningsdirektivets anvendelse i 2012, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 10 Spm. om oversendelse af Rigsadvokatens oversigt over indgreb i meddelelshemmeligheden og ransagninger i 2012, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 11 Spm. om en redegørelse for, hvor præcist logning af teledata m.v. generelt kan anvendes til at lokalisere bestemte personers færden, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 12 Spm., om ministeren i forlængelse af sin redegørelse for politiets brug af sessionslogning i lovforslagets bilag 2 vil redegøre for, om der på nuværende tidspunkt er yderligere eksempler på sessionslogning, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 13 Spm., om ministeren kan garantere, at de tele- og internetdata, der opbevares hos udbyderne af tele- og internettjenester, rent faktisk slettes efter reglerne i udbudsbekendtgørelsen, til erhvervs- og vækstministeren, og ministerens svar herpå
- 14 MFU spm. om teknisk bistand til et ændringsforslag, der undtager sessionslogning fra ændringen af revisionsbestemmelsen, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 15 Spm. om teknisk bistand til et ændringsforslag, der afskaffer sessionslogning, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 16 Spm., om ministeren vil bekræfte, at bestemmelsen om sessionslogning ikke indeholder krav om registrering af brugerens position, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 17 Spm. om udgifterne til indgreb i meddelelshemmeligheden, herunder iværksættelse af aflytninger og indhentelse af fremadrettede og historiske teleoplysninger, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 18 Spm., om kravet om sessionslogning ikke omfatter opbevaring af lokationsdata, til justitsministeren, og ministerens svar herpå